

AUTOREFERAT

Pochodzę z rodziny o tradycjach muzycznych. Z mamą pianistką przez około 20 lat tworzyłem duet występując na estradach koncertowych w Polsce i za granicą z dziełami na skrzypce i fortepian jak i z towarzyszeniem orkiestry. Tata przez wiele lat był skrzypkiem Filharmonii Śląskiej i zajmował się również pedagogiką. Siostra – pianistka pracuje w Akademii Muzycznej w Katowicach, a od 2001 roku (po odejściu Mamy) jest moim głównym partnerem scenicznym. W naszej historii rodzinnej zdarzyło się raz, że wystąpiliśmy w 1994 roku we czwórkę na koncercie symfonicznym z Orkiestrą Filharmonii Koszalińskiej. Atmosfera rodzinnego domu, przesiąkanie muzyką przyczyniły się w głównej mierze do tego, że podążyłem drogą muzyczną, choć świadomą decyzję w tym zakresie podjąłem dopiero będąc uczniem Państwowego Liceum Muzycznego im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, a momentami przełomowymi były występy w Salzburgu w 1984 roku z muzykami z Europy i Azji. Ten inny wówczas muzyczny świat „z Mozartem w tle”, stał się istotnym czynnikiem do zostania profesjonalnym muzykiem. Przyczynił się do tego jeszcze wyjazd do Australii w 1986 roku. Kilkanaście koncertów rejestrowanych przez radio i telewizję w prestiżowych salach na Międzynarodowym Festiwalu z okazji 150-lecia Południowej Australii, na których występowałem jako solista z orkiestrą, na skrzypce solo, a także z towarzyszeniem fortepianu oraz organów, było magnesem, który połączył mnie z muzyką już na zawsze. Dużym przeżyciem było dla mnie móc, już w tak młodym wieku, sprawdzić swoje predyspozycje we współtworzeniu muzyki i to na poważnych estradach.

Naukę gry na skrzypcach rozpocząłem w wieku sześciu lat pod kierunkiem Józefa Błaszczoka. Jako zawodowego muzyka ukształtował mnie mój profesor Roman Lasocki, u którego uczyłem się od 10 roku życia, aż do końca studiów uwieńczonych dyplomem z wyróżnieniem w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Wspólne lekcje, rozmowy o muzyce, sztuce, życiu były dla mnie nieocenionym doświadczeniem i w ogromnym stopniu wpłynęły na moją osobowość artystyczną.

Niezwykle dużo dało mi obcowanie ze sztuką w młodym wieku podczas koncertów wybitnych muzyków w Polsce i za granicą. Miałem okazję podziwiać na żywo artystów tej miary co m.in.: Joshua Bell, Peter-Lukas Graf, Alain Marion, Yehudi Menuhin, Schlomo Mintz, Anne Sophie Mutter, Garrick Ohlsson, Itzhak Perlman, Vadim Repin, Heinrich Schiff, Maxim Vengerov, Krystian Zimerman.

Niezwykle cenny był również dla mnie udział w kursach muzycznych w Polsce, Austrii, Niemczech i Szwajcarii. Swoją grę doskonaliłem u takich mistrzów jak Stanisław Lewandowski, Jadwiga Kaliszewska, Jean Fournier, Sandor Vegh, Charles-Andre Linale, Ruggiero Ricci czy Eva Solar-Kinderman.

W początkowym okresie działalności byłem koncertmistrzem Szymanowski Chamber Orchestra, Orkiestry Kameralnej PLM w Katowicach, Orkiestry Symfonicznej PLM w Katowicach, Orkiestry Symfonicznej Akademii Muzycznej w Katowicach, Festiwalowej Młodzieżowej Orkiestry Symfonicznej w Koszalinie. Ponadto występowałem jako muzyk orkiestrowy w projektach polskich orkiestr symfonicznych i kameralnych. Do najważniejszych wydarzeń grając w orkiestrze zaliczam koncerty z Krystianem Zimermanem (5 koncertów fortepianowych Ludwiga van Beethovena), udział w Międzynarodowym Konkursie Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga w Katowicach oraz nagrania płytowe. Była to jednak tylko działalność poboczna-epizodyczna, wzbogacająca projekty solowe.

Moja działalność solowa podążała także na tyle różnymi ścieżkami, że niejednokrotnie trudno je prześledzić od początku do końca, dlatego skupię się na tej, która doprowadziła mnie do nagrania najważniejszej w moim dorobku nagraniowym płyty CD „*per violino Bogusławski, Lasoń, Hawel*”.

Do wyboru repertuaru na płytę skłoniło mnie zainteresowanie skrzypcową muzyką współczesną oraz wykonywanie jej na koncertach. Ponadto uważam, iż niebagatelny dorobek twórców ze Śląska – mojego macierzystego środowiska – wart jest ciągłego upowszechniania i przybliżania na wszelkie możliwe sposoby.

W mojej działalności koncertowej początkowo fascynowała mnie przede wszystkim twórczość epok minionych, w szczególności baroku i romantyzmu. Z czasem moje zainteresowania skierowały się w stronę doby klasycyzmu, jeszcze później impresjonizmu i tzw. klasyki XX wieku. W ten sposób metodą małych kroków poprzez słuchanie, ale także wykonywanie utworów Grażyny Bacewicz, Béli Bartóka, Arama Chaczaturiana, Oliviera Messiaena, Maurice’a Ravela, Dymitra Szostakowicza i przede wszystkim dzieł prekursora muzyki XX wieku w Polsce – Karola Szymanowskiego – stopniowo zbliżyłem się do muzyki najnowszej.

Właśnie osobisty kontakt – jako odtwórcy – ze sztuką Szymanowskiego był pierwszym sygnałem i motorem napędowym do rozpoczęcia wykonywania również utworów współczesnych. W moim repertuarze znalazła się większość jego kompozycji z obydwojoma

koncertami, *Sonatą d-moll* oraz *Nokturnem i Tarantellą* na czele, które wykonywałem wielokrotnie w kraju i za granicą (a w przypadku ostatniego utworu także nagrywałem dla radia i telewizji). Jestem również zwycięzcą Konkursu Wykonawczego Muzyki Karola Szymanowskiego, który odbył się w zakopiańskiej Atmie. Olbrzymim wyróżnieniem była dla mnie nagroda przyznana przez wybitnych muzyków Kwartetu Wilanów dla najlepszego uczestnika tego konkursu. Kolejnym twórcą, z którym jestem związany muzycznie, jest jedna z najwybitniejszych kompozytorek, Grażyna Bacewicz. Już od najmłodszych lat posiadam w swoim repertuarze wiele jej utworów, które przedstawiałem publiczności wielokrotnie w Polsce i za granicą. Także nagrywałem niektóre dla radia i telewizji oraz na płytę. Będąc uczniem liceum muzycznego wystąpiłem po raz pierwszy na festiwalu Śląskie Dni Muzyki Współczesnej w Katowicach z Zespołem Muzyki XX wieku, prezentując dzieła Henryka Grzesło, Ernesta Małka i Charlesa Ivesa. Natomiast w moim debiucie z orkiestrą filharmoniczną podczas trasy koncertowej sześciokrotnie wykonałem z towarzyszeniem Orkiestry Filharmonii Zabrzeńskiej pod batutą Czesława Grabowskiego utwór czołowego polskiego twórcy naszych czasów Romualda Twardowskiego *Capriccio in blue. G. Gershwin in memoriam*. Kompozycję tę grałem ponadto z innymi orkiestrami oraz kilkakrotnie w wersji z fortepianem, jak również nagrałem ją dla radia i telewizji.

Od dzieciństwa miałem możliwość i przyjemność uczestniczenia jako słuchacz w koncertach znakomitego skrzypka Romana Lasockiego, propagatora, nieraz inspiratora, odtwórcy i pierwszego wykonawcy skrzypcowej muzyki współczesnej, któremu wielu polskich twórców różnych pokoleń dedykowało swoje utwory. Obcowanie z żywą muzyką klasyków współczesności i dzieł najnowszych w świetnych wykonaniach Lasockiego w repertuarze solowym, a także w dziełach na skrzypce i fortepian z pianistką Urszulą Bożek-Musialską, jak i z towarzyszeniem orkiestr symfonicznych, wpłynęło także na moje zwrócenie się ku najnowszym trendom w muzyce.

Słuchanie nagrań płytowych znakomitego skrzypka Gidona Kremiera, m.in. *Fratres*, *Spiegel im Spiegel* i *Tabula Rasa* Arvo Pärta, *Koncertu skrzypcowego* Philipa Glassa, *Offertorium. Koncertu skrzypcowego* Sofii Gubaiduliny, utworów Leonida Desyatnikova, Balysa Dvarionasa, Giyi Kanchelego – było kolejnym impulsem, który przez lata ewoluował, powodując coraz większe zainteresowanie i zwrot ku muzyce nowej, w której pole do popisu jest nieograniczone ze względu na szeroką gamę funkcjonujących w niej stylów i kierunków. Diapazon inspiracji wyniesiony z koncertów i słuchania nagrań płytowych oraz własne doświadczenia związane z wykonawstwem muzyki współczesnej były dla mnie momentem przełomowym. Wszystkie te czynniki, jak i sugestia profesora Romana Lasockiego, skłoniły

mnie do wzięcia udziału w Konkursie Muzyki XX wieku w ramach Światowych Dni Muzyki w Warszawie, gdzie obok dzieł klasyków XX wieku – Grażyny Bacewicz, Béli Bartóka, Oliviera Messiaena – interpretowałem także utwory czołowego przedstawiciela austriackiej awangardy, Friedricha Cerhy oraz Jana Wincentego Hawela. Laur uzyskany na tym konkursie był punktem zwrotnym, od którego datuje się częstsze wykonywanie przeze mnie muzyki naszych czasów. Od tego momentu, jeśli tylko istnieje możliwość, włączam do programów swoich recitali, a także podczas występów na festiwalach muzyki współczesnej i innych festiwalach muzycznych dzieła najnowsze, choć prezentacja na estradach koncertowych muzyki nowej nie jest jednakże główną dziedziną mojej działalności wykonawczej. To przykładowo dzieła dwóch ikon sztuki kompozytorskiej, Witolda Lutosławskiego i Krzysztofa Pendereckiego, a także Grzegorza Fitelberga, Aleksandra Tansmana, a z zagranicznych twórców Aarona Coplanda, Arvo Pärta czy Rodiona Szchedrina. W przypadku pierwszego z nich wykonywałem jego muzykę w Polsce i w Stanach Zjednoczonych, a jeśli chodzi o Pendereckiego, występowałem z jego utworami m.in. na koncercie z okazji 60. rocznicy urodzin kompozytora w Filharmonii Narodowej w Warszawie.

Dokonuję także prawykonań oraz pierwszych nagrań utworów skrzypcowych XX i XXI wieku polskich twórców, takich jak: Edward Bogusławski, Wiesław Cieniela, Bogumiła-Faustyna Dunikowska, Witold Friemann, Jan Wincenty Hawel, Mieczysław Karłowicz, Waldemar Krawiec, Grażyna Krzanowska, Aleksander Lasoń, Ludomir Różycki, Jan Sztwiertnia i Krzysztof Wołek.

Brałem udział podczas IX Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Sakralnej w Warszawie w polskiej premierze *Oratorium Der Baum des Heils* op. 33 na alt, skrzypce, rożek angielski, organy i chór kompozytora austriackiego Thomasa Daniela Schlee. Ponadto dokonałem kilkadziesiątu polskich prawykonań utworów na skrzypce i fortepian, skrzypce i organy oraz skrzypce solo zagranicznych twórców.

Wielką radość sprawia mi współdziałanie w prawykonaniach utworów polskich kompozytorów. Niezwykle cieszy mnie, że organiści Bogumiła-Faustyna Dunikowska i Waldemar Krawiec zechcieli z myślą o mnie skomponować swoje opusy, które notabene wspólnie po raz pierwszy wykonywaliśmy podczas festiwali muzycznych w Toruniu i Cieszynie. Także Krzysztof Wołek napisał *Koncert na skrzypce i orkiestrę* z myślą o mnie jako wykonawcy. Ponadto Wiesław Cieniela zechciał mi dedykować *Variants No 1*, którego premiera miała miejsce podczas 70. Śląskiej Trybuny Kompozytorów w Katowicach.

Wśród prawykonań były także utwory kompozytorów już nieżyjących. Jedną z takich kompozycji była *Etiuda na tematach Mikołaja Medtnera* Mieczysława Karłowicza, którą w formie faksymile otrzymałem od kierownika Biblioteki Warszawskiego Towarzystwa Muzycznego Andrzeja Spóza i w 1999 roku dokonałem jej prawykonania światowego w Bratysławie na Słowacji. Pierwsze polskie wykonanie miało miejsce w 2000 roku podczas Jesiennych Spotkań Muzycznych w zakopiańskiej Atmie. Prawykonań dokonałem na wielu płaszczyznach: skrzypce solo, skrzypce z orkiestrą, skrzypce z fortepianem, skrzypce z organami.

Wykonywanie muzyki nowej daje także sposobność współtworzenia tych dzieł poprzez własne instrukcje, podpowiedzi i sugestie w związku ze sprawami stricte skrzypcowymi, tj. możliwości fakturalnych instrumentu oraz wariantów wykonawczych – aplikatury, artykulacji, efektów sonorystycznych, elementów kolorystycznych itd. Ponadto praca nad poszczególnymi utworami pozwala często na osobisty kontakt z autorami dzieł, którzy nieraz bywają otwarci na wszelkie sugestie (można powiedzieć, że coraz śmielej dzisiejszy kompozytor dopuszcza wykonawcę do takiej konfidencji), a czasami są bardzo konserwatywni wobec tego, co napisali i nieufni wobec wizji i pomysłów wykonawcy, który dostaje gotową partyturę bez możliwości jakiegokolwiek w nią ingerencji. To wszystko stanowi niezwykle inspirację, ogromną przygodę intelektualną, jest bardzo pasjonujące, twórcze, a zarazem niezwykle rozwijające i pobudzające wyobraźnię, a także wzbogacające muzycznie, ale też bardzo odpowiedzialne.

Płyte z utworami polskich kompozytorów współczesnych nagrałem dla Polskiego Radia Katowice. Płyta opatrzona jest numerem katalogowym PRKCD 0108. Ukazała się w nakładzie 1000 egzemplarzy w listopadzie 2010 r. i została zarejestrowana podczas sesji nagraniowych w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach we wrześniu 2009 r. oraz (podczas nagrania live) na koncercie w ramach festiwalu Muzyka Kompozytorów Śląskich w Katowicach w maju 2005 r. Producentem płyty jest Polskie Radio Katowice. Reżyserem nagrania i odpowiedzialnym za mastering – Jan Aleksander Dowsilas. Książeczka załączona do CD jest dwujęzyczna. Tekst do niej sporządził Stanisław Kosz, całość przełożyła na język angielski Agata Knapik-Mikołajczak. Fotografie są autorstwa Małgorzaty i Tomasza Jodłowskich, a projekt graficzny Tomasza Olszewskiego. Całkowity czas płyty zamyka się w 51'38", a na jej materiał muzyczny składają się:

- Edward Bogusławski – *Preludi e cadenza per violino e pianoforte*
- Aleksander Lasoń – *II Sonata na skrzypce solo*
- Jan Wincenty Hawel – *Sonata per violino solo*

Utwory, jakie zamieściłem na płycie, należą do dzieł z nurtu polskiej literatury skrzypcowej z kręgu Ars Nova. Nie tylko pochodzą z II połowy XX wieku, ale wszystkie powstały w okresie zaledwie dziewięciu lat. Interesujący jest fakt, iż kompozytorzy piszący te dzieła byli w zbliżonym wieku w momencie, kiedy utwory te wychodziły spod ich pióra. Lasoń urodzony w 1951 r. był wówczas 33-letnim twórcą, Hawel (rocznik 1936) miał 40 lat, a Bogusławski ur. w 1940 r. (zm. 2003 r.) był niewiele starszy (miał 43 lata). Pierwsi dwaj do dziś zapisują kolejne karty partytur. Dla Bogusławskiego rozdział kompozytorski jest już zamknięty.

Wybór utworów na płycie nie jest przypadkowy. Poza tym, że są znakomite pod względem warsztatu kompozytorskiego, jawią się także jako dzieła o dużej sile przekazu i oddziaływania na odbiorców. Wyszły spod ręki trzech wybitnych kompozytorów śląskich związanych ze środowiskiem katowickim. Cała trójka ukończyła Państwową Wyższą Szkołę Muzyczną im. Karola Szymanowskiego (obecnie Akademia Muzyczna) w Katowicach i związała się z nią zawodowo.

Edward Bogusławski studiował na tej uczelni teorię muzyki (dyplom w 1964), a w latach 1961-1966 kompozycję w klasie Bolesława Szabelskiego (dyplom w 1966). Przez całe swoje życie pracował w macierzystej uczelni (od 1983 jako profesor). W latach 1971-1972 był dziekanem Wydziału Wychowania Muzycznego, następnie (1972-1975 i 1990-1996) dziekanem Wydziału Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki, prorektorem (1979-1981), a w latach 1981-1984, 1987-1990 i 1996-1999 prorektorem do spraw dydaktycznych Akademii Muzycznej w Katowicach. W latach 1981-1987 był również kierownikiem Katedry Kompozycji i Teorii Muzyki.

Aleksander Lasoń w latach 1970-1974 studiował w PWSM w Katowicach na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej, a następnie kontynuował studia w klasie kompozycji Józefa Świdra. Studia kompozytorskie ukończył z wyróżnieniem w 1979 r. W styczniu 2000 r. otrzymał tytuł naukowy profesora sztuk muzycznych. Wykłada w Akademii Muzycznej w Katowicach. Ponadto Aleksander Lasoń to także inicjator i założyciel oraz dyrygent Orkiestry Muzyki Nowej – jedynej w Polsce znakomitego zespołu kameralistów stricte profesjonalnie, z dużym powodzeniem wykonującego muzykę najnowszą i klasykę XX wieku.

Jan Wincenty Hawel ukończył PWSM w Katowicach na trzech kierunkach, uzyskując dyplomy: w zakresie pedagogiki muzycznej i dyrygowania zespołami wokalnymi i wokalnie-instrumentalnymi (1960), kompozycji u Bolesława Szabelskiego (1964) oraz dyrygentury w klasie Karola Stryji (1967). Aktualnie jest profesorem kompozycji i dyrygentury symfoniczno-operowej w macierzystej uczelni. W latach 1972-1975 był prodziekanem PWSM, w okresie od 1975 do 1979 roku dziekanem Wydziału Wychowania Muzycznego PWSM, a w latach 1979-1981 prorektorem Akademii Muzycznej w Katowicach. Następnie pełnił zaszczytną funkcję rektora w latach 1981-1987 i 1990-1996. Ponadto był kierownikiem Katedry Kompozycji i Teorii Muzyki w okresie od 1987 do 1990 roku. Poza nurtem kompozytorskim i pedagogicznym Jan Wincenty Hawel zajmuje się również dyrygenturą. Od 1975 do 2006 roku kierował Orkiestrą Symfoniczną Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Jest on także założycielem i wieloletnim (w latach 1981-2006) kierownikiem artystycznym i dyrygentem Śląskiej Orkiestry Kameralnej, jednego z czołowych kameralnych zespołów orkiestrowych w Polsce. Obecnie jest jej Szefem Honorowym. Od 2012 roku jest kierownikiem Akademickiej Orkiestry Kameralnej.

Obcowanie na co dzień z tak uznanymi osobistościami świata kompozytorskiego było dodatkowym impulsem w doborze dzieł na płytę. Ponadto, jak już wspomniałem, utwory powstały w jednym dziesięcioleciu i napisali je twórcy zbliżeni do siebie wiekowo. Kolejność dzieł na płycie nie jest bynajmniej przypadkowa. Wraz z reżyserem nagrania, Janem Aleksandrem Dowsilasem, uznaliśmy, że najważniejsze jest zbudowanie napięcia podczas nakładania na kolejne ścieżki dźwiękowe poszczególnych utworów. Chcieliśmy, aby słuchanie płyty dawało wrażenie obecności na koncercie, dozując napięcie w trakcie odtwarzania kolejnych części utworów. W związku z tym jednomyślnie uznaliśmy, iż na początku zamieścimy *Preludi e cadenza* Bogusławskiego, kompozycję, która bardzo długo wyłania się z ciszy, budzi się do życia, powoli wprowadza słuchacza w świat dźwięków, by w końcu całkowicie wyzwolić się i z niezwykłą siłą zbudować utwór o wielkim bogactwie sonorystycznym, którego finał stanowi brawurową, ognistą, pierwszą kulminację nagrania. Następnie niezwykle ulotna, migotliwa, pełna żaru, improwizacyjnego zacięcia, eufoniczna, w dużym stopniu melodyjna *Sonata* Lasonia. Na koniec drapieżna, bruitystyczna, brawurowa, o dużym pokładzie nowatorstwa, bardzo efektowna *Sonata* Hawela z niezwykle wirtuozowskim finałem jako ostatni mocny akcent nagrania. Ten utwór postanowiłem umieścić w wersji koncertowej (live), ponieważ moim zdaniem budowa tego dzieła poprzez

niedookreślone repetycje, konstrukcję poszczególnych odcinków i fragmenty improwizacji wymaga atmosfery koncertowej, chwili, spontaniczności dla najbardziej kreatywnego i interesującego przedstawienia wizji kompozytora zespolonej z własnym nań spojrzeniem. Jeszcze jeden aspekt całego nagrania to pierwsza światowa rejestracja płytowa *Sonaty* Lasonia. To wielkie wyróżnienie mieć możliwość dostąpienia zaszczytu premiery fonograficznej tego wspaniałego dzieła wybitnego polskiego twórcy.

Mam nadzieję, iż moje nagranie przybliży szerszej publiczności te znakomite dzieła, które w pełni zasługują na ich rozpropagowanie, aby dotarły do jak najliczniejszego grona słuchaczy oraz na trwałe zagościły w repertuarze skrzypków i na afiszach koncertowych, **a w kontekście ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym (art. 16 ust. 2 z 14 marca 2003 r.) oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.), to dzieło (wydawnictwo płytowe) stanowi w moich staraniach habilitacyjnych, oryginalne osiągnięcie artystyczne.**

Moja działalność artystyczna obejmuje współpracę z artystami różnych specjalności z wielu zakątków świata. Miałem to szczęście, że spotkałem na swojej drodze wielu znakomitych muzyków. Nawiązanie dialogu z partnerem i odpowiedzialność za kreację dzieła to coś niepowtarzalnego, to szczególny rodzaj emocji, który towarzyszy mi zawsze przy realizacji utworu na próbach i później na koncertach. Od współwykonawców można się bardzo wiele nauczyć. Od każdego z nich staram się coś nowego przejąć, skonfrontować swoją wizję dzieła z ich spojrzeniem na dany utwór, dzięki czemu za każdym razem odkrywam w nim coś nowego.

Miałem ogromne szczęście do wspaniałych pianistów-kameralistów, którzy towarzyszyli mi na koncertach. Bardzo wiele im zawdzięczam. Współpracowałem m.in. z takimi pianistami jak: Magdalena Baczevska, Antoni Brożek, Anna Górecka, Andrzej Jasiński, Magdalena Lisak, Waldemar Malicki, Beata Musialska, Urszula Musialska, Elżbieta Neumann, Edith Picht-Axenfeld, Zbigniew Raubo, Krystyna Słobodnik, Józef Stempel, Regina Strokosz-Michalak, Maria Sz wajger-Ku lakowska, Edward Wolanin.

Niezwykłą radość sprawiają mi koncerty w kościołach na skrzypce solo i w duecie z organami. Można tu często we wspaniałej akustyce bawić się kształtowaniem dźwięku, wybrzmieniami, przestrzenią, alikwotami, walorami odcieni barwowych. Do tego dochodzi niepowtarzalny klimat tych miejsc. To niezwykle przeżycia i doświadczenia estetyczne i duchowe. Wśród znakomitych organistów z którymi miałem przyjemność występować są

Zygmunt Antonik, Bogumiła-Faustyna Dunikowska, Julian Gembalski, Anna Firlus, Waldemar Krawiec, Marek Kudlicki, Władysław Szymański, Witold Zaborny.

Moje zainteresowania obejmują również inne gatunki muzyczne poza Klasyką.

Ważne miejsce w moim repertuarze zajmuje muzyka filmowa. Wykonuję dzieła następujących kompozytorów: Luiz Bonfá, Charles Chaplin, Vladimir Cosma, Krzesimir Dębski, Carlos Gardel, George Gershwin, Dave Grusin, Nigel Hess, James Newton Howard, Wojciech Kilar, Michel Legrand, Henry Mancini, Ennio Morricone, Michael Nyman, Astor Piazzolla, Nino Rota, Howard Shore, Dymitr Szostakowicz, Henryk Wars, Andrew Lloyd Webber, John Williams.

Bardzo mnie cieszą występy ze świetnymi akordeonistami takimi jak Marek Andrysek, Roberto de Brasov, Jean Pacalet w szerokim spektrum repertuarowym (muzyka Astora Piazzolli, romanse rosyjskie, muzyka improwizowana, żydowska, jazzowa).

Współpraca z argentyńską sopranistką Yolandą Fresedo specjalizującą się w wykonawstwie tanga, była kolejnym bogatym źródłem doświadczeń artystycznych. Podczas prób i koncertów mogłem z bliska poczuć smak tanga i klimat Buenos Aires (jej wuj Osvaldo Fresedo był wybitnym kompozytorem tang i milong, natomiast jej dziadek Emilio Fresedo kompozytorem, skrzypkiem i poetą). Wspólne inspiracje, twórcza praca nad detalami, przenikanie się naszych wyobrażeń o interpretacji i stylowym wykonaniu utworów z kręgu Tango Nuevo, było niezapomnianym przeżyciem. Poza tym występuję z uznanymi śpiewaczkami jak: Renata Drozd, Elżbieta Grodzka-Łopuszyńska, Michalina Growiec, Nona Javakhidze, Catherine Manandaza, Olivia Ohl-Szulik, Beata Raszkiewicz, Aleksandra Stokłosa (koncerty z muzyką klasyczną, operową, operetkową, musicalową, żydowską, cygańską i popularną).

Koncertowałem również z towarzyszeniem zespołów muzyki rozrywkowej.

Nagrałem także płytę w zespole smyczkowym z gwiazdami europejskiego jazzu Piotrem Wojtasikiem, Marcinem Jahrem, Leszkiem Możdżerem, Zbigniewem Namysłowskim, Jackiem Niedzielą, Krzysztofem Popkiem, Maciejem Sikałą, Jarosławem Śmietaną – płyta ta została uznana jako Najlepszy Album 1995 roku w miesięczniku „Jazz Forum” i była nominowana do Nagrody „Fryderyk 1995”.

Niezwykle cenne były kontakty z dyrygentami i orkiestrami symfonicznymi i kameralnymi. Debiutowałem jeszcze w Państwowej Podstawowej Szkole Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Katowicach wykonując *Mazurę G-dur* Emila Młynarskiego. Potem były wspomniane już kilka koncertów z Orkiestrą Filharmonii Zabrzeńskiej pod batutą Czesława Grabowskiego na których wykonałem *Capriccio in blue. G. Gershwin in memoriam*

Romualda Twardowskiego, następnie występy w Australii i wreszcie *II Koncert skrzypcowy* Szymanowskiego, który grałem kilkakrotnie, m.in. na Międzynarodowym Festiwalu „Jeunesses Musicales” pod batutą Jose Maria Florencio, z którym później miałem jeszcze przyjemność wystąpić z towarzyszeniem Capelli Bydgosciensis wykonując *Cztery Pory Roku* Antonio Vivaldiego. Z tym ostatnim utworem jak i *Koncertem skrzypcowym d-moll* Felixa Mendelssohna-Bartholdy’ego występowałem ponad dwadzieścia razy z Orkiestrą Filharmonii Częstochowskiej, Bielską Orkiestrą Kameralną, Kammerorchester “Collegium Iuvenale Salisburgense” Mozarteum i Cameratą Janáček z Ostrawy w podwójnej roli solisty oraz prowadzącego od skrzypiec orkiestrę.

Praca z orkiestrą była niezwykle twórcza i inspirująca. Miałem niebagatelny wpływ na kształtowanie dzieła i jego ostateczną formę. Miałem możliwość przedstawienia muzykom własnej koncepcji utworu. Podobnie rzecz się ma w każdym aspekcie działalności solistycznej, na przykład w grze solowej czy w duecie z fortepianem lub organami, kiedy możemy zaprezentować publiczności autorską interpretację wykonywanego dzieła.

Niezwykle cenię sobie koncerty ze zwyciężczynią Międzynarodowego Konkursu im. Grzegorza Fitelberga ukraińską dyrygentką Victorią Zhadko, dyrygentem z Holandii Jeroenem Vermeulenem, Christofem Escherem ze Szwajcarii, chińskim dyrygentem Renchang Fu, z którym wykonaliśmy *Introdukcję i Rondo capriccioso* Camille’a Saint-Saënsa, z niemieckimi dyrygentami Stefanem Bevierem w kompozycjach Wieniawskiego i Reinhardem Seehaferem w *Fantazji na tematy z opery „Faust”* Wieniawskiego, jak i z wieloma znakomitymi polskimi dyrygentami.

Z Czesławem Grabowskim nagrałem kasetę z towarzyszeniem Orkiestry Kameralnej Filharmonii Zielonogórskiej „Kapeli Żagańskiej” z koncertami Arcangelo Corellego i Antonio Vivaldiego, ponadto także z kilkoma innymi orkiestrami filharmonicznymi wykonywaliśmy wspólnie w Polsce i Niemczech kompozycje Johanna Sebastiana Bacha, Piotra Czajkowskiego, Grigorasa Dinicu, Dymitra Kabalewskiego, Fritza Kreislera, Karola Lipińskiego, Felixa Mendelssohna-Bartholdy’ego, Vittorio Montiego, Romualda Twardowskiego, Henryka Wieniawskiego. Bardzo miłe wspominać także koncert ze znakomitą orkiestrą kameralną „Wirtuozi Lwowa”, z którą pod batutą Grabowskiego wykonałem na Międzynarodowym Festiwalu im. Krystyny Jamroz koncerty Vivaldiego: *g-moll „La Stravaganza” op. 4 nr 6, Cztery Pory Roku* i *a-moll op. 3 nr 8 na dwoje skrzypiec*.

W pamięci pozostały także koncerty z Mirosławem Jackiem Błaszczkiem, Sławomirem Chrzanowskim, Szymonem Kawallą, Jerzym Koskiem, Markiem Pijarowskim,

Jerzym Salwarowskim. Bardzo prestiżowe były także zaproszenia na koncerty jubileuszowe z okazji 200. rocznicy urodzin Karola Lipińskiego we Lwowie, gdzie wykonałem z towarzyszeniem tamtejszej orkiestry *II Koncert „Wojskowy” D-dur* Lipińskiego oraz na koncert z okazji 60. rocznicy urodzin Krzysztofa Pendereckiego w Filharmonii Narodowej w Warszawie.

W 1997 roku w 150. rocznicę śmierci Felixa Mendelssohna-Bartholdy’ego uczciłem jubileusz kompozytora poprzez wykonania z orkiestrami dwóch jego dzieł: *Koncertu na skrzypce i orkiestrę d-moll* i *Koncertu na skrzypce, fortepian i orkiestrę d-moll*, kontynuując je także w następnych latach. Jednym z takich koncertów, który uważam za jeden z największych swoich sukcesów, był występ w 2001 roku w sali koncertowej Palau de la Musica (Sala Iturbi) w Walencji na nadzwyczajnym koncercie poświęconym pamięci światowej sławy skrzypka Yehudi Menuhina zorganizowanym przez Fundację jego imienia. Występ w renomowanej sali o wspaniałej akustyce, z widownią na około 2000 miejsc, był dla mnie niezapomnianym przeżyciem. Wykonałem tam z towarzyszeniem orkiestry *Koncert skrzypcowy d-moll* Felixa Mendelssohna-Bartholdy’ego, który został przez Menuhina ponownie odkryty i przywrócony na sale koncertowe w 1951 roku.

Zostałem także zaproszony w charakterze solisty do udziału w dwóch edycjach Międzynarodowego Konkursu Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga w Katowicach oraz w Ogólnopolskim Przeglądzie Młodych Dyrygentów im. Witolda Lutosławskiego w Białymstoku.

W swojej dotychczasowej działalności koncertowej wystąpiłem jako solista z takimi orkiestrami jak: Filharmonia Bałtycka w Gdańsku, Białostocka, Częstochowska, Dolnośląska w Jeleniej Górze, Koszalińska, Lubelska, Opolska, Pomorska w Bydgoszczy, Szczecińska, Śląska w Katowicach, Świętokrzyska w Kielcach, Wrocławska, Zabrzeńska, Zielonogórska, Akademicka Orkiestra Symfoniczna im. Karola Szymanowskiego, Bielska Orkiestra Kameralna, Bytomska Orkiestra Kameralna „Camerata Impuls”, Camerata Janaček, Capella Bydgosciensis, Kammerorchester “Collegium Iuvenale Salisburgense” Mozarteum, Małopolska Orkiestra Kameralna, Orkiestra Kameralna “Ars Musicae”, Orkiestra Kameralna Filharmonii Zielonogórskiej „Kapela Żagańska”, Orkiestra Kameralna „Wirtuozi Lwowa”, Orkiestra Opery Śląskiej, Orkiestra Studia Operowego Lwów, Raciborska Orkiestra Kameralna, Szymanowski Chamber Orchestra, Śląska Orkiestra Kameralna.

W repertuarze solowym z orkiestrą mam dzieła takich kompozytorów, jak m.in.: Johann Sebastian Bach, Max Bruch, Aram Chaczaturian, Piotr Czajkowski, Jenő Hubay, Dymitr Kabalewski, Fritz Kreisler, Karol Lipiński, Felix Mendelssohn-Bartholdy, Wolfgang

Amadeus Mozart, Camille Saint-Saëns, Karol Szymanowski, Henri Vieuxtemps, Antonio Vivaldi, Henryk Wieniawski i John Williams.

Prowadzę regularną działalność koncertową. Występowałem na estradach większości polskich filharmonii, ponadto koncertowałem z wieloma polskimi orkiestrami kameralnymi, a także z zagranicy, grałem na koncertach wielu towarzystw muzycznych, agencji i biur koncertowych, instytucji kultury, stowarzyszeń, fundacji, instytutów i innych w Polsce, Austrii, Czechach, Hiszpanii, Jugosławii, Niemczech, Słowacji, Szwajcarii, Ukrainie, na Węgrzech, we Włoszech, Australii i USA.

Do ważnych osiągnięć pragnę zaliczyć także udział w 90 Międzynarodowych i Ogólnopolskich Festiwalach Muzycznych w Polsce i za granicą. Do najistotniejszych zaliczam: Festiwal Smyczkowy „Mistrzowie Polskiej Wiolinistyki”, Gwiazdy Promują, Międzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Krystyny Jamroz, Międzynarodowe Dni Muzyki Karola Szymanowskiego, ISCM World Music Days, Millennium Pace, South Australia Jubilee Music Festival, Salzburger Festungskonzerte Chamber Music Festival, Schubertiade.

Miałem ogromną przyjemność wystąpić w prestiżowych koncertach z okazji ważnych rocznic i wydarzeń europejskich z udziałem znanych osobistości ze świata polityki (w tym pięciu prezydentów Niemiec, dwóch prezydentów Polski, prezydenta Litwy, dwóch kanclerzy Niemiec, premierów Izraela, Polski i innych).

Na moją działalność po uzyskaniu stopnia adiunkta złożyły się 374 koncerty, w tym 14 recitali i koncertów na skrzypce solo, 38 koncertów z towarzyszeniem orkiestry, 252 recitali i koncertów na skrzypce i fortepian lub skrzypce i organy oraz 70 koncertów kameralnych. Wystąpiłem także na 64 Międzynarodowych i Ogólnopolskich Festiwalach Muzycznych w tym na 115 koncertach festiwalowych.

Przed przewodem były to 462 koncerty co daje łączną liczbę 836 koncertów.

Wiele moich solowych koncertów było transmitowanych na żywo przez australijskie, niemieckie i polskie stacje telewizyjne do wielu krajów świata oraz australijskie, czeskie i polskie stacje radiowe, a także retransmitowanych w radiu i telewizji:

(m.in. Transmisja Live z koncertu w Deutsches Theater w Berlinie w niemieckiej telewizji Phoenix w 2005 roku), Australian TV (Live), TVP 1 (Live), TVP Polonia (Live), TVN 24 (Live), TVP INFO (Live), Polsat News (Live), ARD, ZDF, euronews, TVP 3, TVP Katowice,

ABC Radio Australia (Live), Czech Radio (Live), Polskie Radio Katowice (Live), Dwójka Polskie Radio.

Fragmenty moich koncertów zostały zawarte w filmach:

- *Kisses to the Children (Filia eis ta paidia)*, reżyseria Vassilis Loules, produkcja grecka (Massive Productions, Greek Film Centre) (2011), Film otrzymał następujące nagrody: Best Direction, 2nd Best Documentary, Best Music na 6th Greek Documentary Festival w Chalkida (Grecja) w 2011 roku, Award of Kids and Docs for Best Documentary Feature Film, Children's Jury Award for Best Documentary Feature Film na 14th Olympia International Film Festival for Children and Young People w Pyrgos (Grecja) w 2011 roku, Best Direction Award of the Jury, Award of The Public na AGON, 9th International Meeting of Archaeological Film w Atenach (Grecja) w 2012 roku, FilmHellene Award 2012 (Audience Award) na Greek Film Fest Chicago! (USA) w 2012 roku

- *August o sobie*, produkcja polska (Lab Art), realizacja: Róża Fabjanowska, Sławomir Malcharek (2012)

Bardzo ważnym spektrum mojej działalności artystycznej są nagrania. Dokonałem wielu nagrań radiowych dzieł takich kompozytorów jak: Grażyna Bacewicz, Johann Sebastian Bach, Edward Bogusławski, Johannes Brahms, Jan Wincenty Hawel, Fritz Kreisler, Olivier Messiaen, Emil Młynarski, Wolfgang Amadeus Mozart, Robert Schumann, Karol Szymanowski, Romuald Twardowski, Henryk Wieniawski, telewizyjnych (Adam Andrzejowski, Grażyna Bacewicz, Bela Bartok, Ernest Bloch, Christoph Willibald Gluck, Jan Wincenty Hawel, Fritz Kreisler, Aleksander Lason, Henryk Opieński, Ignacy Jan Paderewski, Niccolo Paganini, Pablo de Sarasate, Karol Szymanowski, Romuald Twardowski, Antonio Vivaldi, Henryk Wieniawski, Aleksander Zarzycki) oraz płytowych.

Wybrane programy radiowe:

Młodzi muzycy na estradzie i antenie, Katowice na muzycznej antenie czwórki, Spotkanie z Adamem Musiańskim, Śląska Trybuna Kompozytorów, Kronika wydarzeń muzycznych, Audycja o koncercie Muzykujące Rodziny, W sobotę wieczorem, Res Musica, W stronę muzyki nowej, VII Śląskie Dni Muzyki Współczesnej, Muzycznych wspomnień czar: Adam Musiański, Spotkanie z Adamem Musiańskim.

Wybrane programy telewizyjne:

Kalinka, Roman Lasocki przedstawia – Adam Musiański, Młodzi laureaci konkursów muzycznych, Niccolò Paganini prawda i legenda, XXIX Festiwal „Jeunesses Musicales” Częstochowa, Adam Musiański Laureat Konkursu Muzyki XX wieku w Warszawie, Historie Smyczkiem Pisane, Dedykacje Mistrzowi Pablo Sarasate, Spotkania Autorskie Aleksander Lasoń, Każdy gra inaczej, Henryk Opieński kompozytor zapomniany, Rodacy na Ukrainie, Karol Lipiński wirtuoz i kompozytor, Adam Mitscha wspomnienie o profesorze i twórcy, Na symfonicznej estradzie, W 70. rocznicę powrotu Śląska do macierzy, Miniatury skrzypcowe, Skrzypce i skrzypkowie Adam Musiański, 70. Śląska Trybuna Kompozytorów, V Festiwal Młodych Laureatów Konkursów Muzycznych, Jesienny Festiwal Muzyczny Alkagan, VII Śląskie Dni Muzyki Współczesnej, Co słyszeć w muzyce, Konkurs Inicjatyw Kulturalnych Koncert Młodych Kompozytorów, Magazyn historyczno-kulturalny Skarbiec, VI Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga Katowice 1999, 110-lecie kościoła, Ordery dla Bohaterów, Dzień Pamięci o Holokauście, Oś dobra.

Dokonałem także światowych premier fonograficznych utworów:

1. Edward Bogusławski – *Trio fortepianowe*, CD Polskie Radio Katowice 2005
2. Aleksander Lasoń – *II Sonata na skrzypce solo*, CD Polskie Radio Katowice 2010

Kolejnym nurtem mojej działalności jest pedagogika. Jej początki sięgają 1992 roku, kiedy będąc jeszcze studentem Akademii Muzycznej w Katowicach zostałem asystentem prof. Romana Lasockiego na Międzynarodowym Kursie Muzycznym w Łańcucie, gdzie w następnym roku już samodzielnie prowadziłem swoją klasę. W 1995 roku prowadziłem kurs skrzypcowy w ramach festiwalu „Gwiazdy Promują” w Jeleniej Górze. Było to dla mnie duże przeżycie i bogate doświadczenie, byłem wtedy na początku swojej drogi pedagogicznej w macierzystej uczelni.

Od początku mojej pracy dydaktycznej w Akademii Muzycznej w Katowicach prowadzę studentów samodzielnie. Praca z nimi jest niezwykle inspirująca. Rozwiązując ich problemy techniczne, przekazując im tajniki gry skrzypcowej, pracując nad udoskonalaniem warsztatu instrumentalnego, wymieniając poglądy na temat interpretacji, stylowego wykonania sami się doksztalaliśmy. Najbardziej cieszy mnie, kiedy rozpoczynam pracę ze studentami, którzy nie mają za sobą bogatej przeszłości artystycznej, w trakcie nauki robią duże postępy, a po studiach stają się muzykami w pełni ukształtowanymi i znajdują swoje miejsce w życiu muzycznym – na estradach koncertowych w różnych składach

wykonawczych oraz w szkolnictwie. Sprawia mi radość dzielenie się ze studentami własnymi doświadczeniami gromadzonymi na przestrzeni wielu lat. Suma tych doświadczeń to spory bagaż, który przywożę za każdym razem z koncertów (kiedyś także z kursów mistrzowskich) i staram się w jak najlepszy sposób przekazywać je moim wychowankom. Jeżeli udaje mi się przekazać im chociażby część swojej wiedzy, doświadczeń scenicznych, także tych kameralnych, wszelkich tajników wspólnego grania, współtworzenia dzieł oraz jeśli zaszczepię w nich radość z gry to jest to pełnia satysfakcji.

Z perspektywy czasu mogę stwierdzić, że pedagogika zajmuje ważne miejsce w moim życiu. Owocem tego są laury moich studentów na konkursach, a także ich bogata działalność koncertowa oraz uzyskane nagrody fonograficzne.

Moi studenci i absolwenci są członkami czołowych orkiestr symfonicznych i kameralnych w Polsce, jak m.in.: NOSPR, Filharmonia Śląska, Orkiestra Kameralna Aukso, Śląska Orkiestra Kameralna, a także orkiestr na Cyprze i w Islandii. Występowali także na europejskich i światowych tournée koncertowych z I, Culture Orchestra, Chopin Festival Orchestra z Krystianem Zimermanem, Baltic Youth Philharmonic oraz The Pan-European Philharmonia. Są również członkami wielu zespołów kameralnych, m.in.: Kwartet Akademos, Lasoń Ensemble, a także czołowych formacji orkiestrowych i kameralnych specjalizujących się w wykonawstwie na instrumentach historycznych, jak m.in.: Oh! Orkiestra Historyczna, Arte dei Suonatori, Zespół Muzyki Dawnej „Extempore”, jak i Orkiestry Muzyki Nowej – zespole kameralistów specjalizujących się w wykonywaniu dzieł muzyki współczesnej. Nagrywają płyty oraz muzykę do filmów. Zajmują się także pedagogiką w szkołach muzycznych w wielu ośrodkach w Polsce i w Islandii.

Są laureatami Międzynarodowych Konkursów Muzycznych oraz nagród fonograficznych jak francuska 5 de Diapason czy nominacja do Nagrody „Fryderyk”.

Jako pedagog i skrzypek prowadzący działalność solistyczną uważam, że posiadanie wysokiej klasy instrumentu odgrywa ważną rolę dla wykonawcy. W Maggini-Stiftung w Langenthal w Szwajcarii, do którego dostałem się dzięki referencjom z filharmonii i agencji koncertowych, miałem możliwość gry na wielu wspaniałych włoskich i francuskich skrzypcach z XVII, XVIII i XIX wieku. Moje dwa ostatnie instrumenty na jakich gram to skrzypce francuskich lutników. Nieraz wypróbuję nowe instrumenty. Ostatnio miałem przyjemność testować świetne skrzypce współczesnego włoskiego lutnika, a z nutką sentymentu wspominam granie na wspaniałym XVIII-wiecznym włoskim instrumencie w pracowni Oliviera Gary w Mulhouse we Francji. Ze skrzypiec, na których miałem

możliwość grać, jak dotąd te wywarły na mnie największe wrażenie ze względu na ich walory brzmieniowe – ciepłą barwę i piękny nośny dźwięk.

W sferze moich zainteresowań są również aranżacja – opracowuję utwory na skrzypce i fortepian, skrzypce i organy oraz skrzypce solo oraz improwizacja, którą wykorzystuję podczas prezentacji wybranych utworów na koncertach. Wykonuję także muzykę w całości improwizowaną.

Obecnie muzyka towarzyszy mi już wszędzie, w Akademii Muzycznej na zajęciach, przy ćwiczeniu, na koncertach, w domu i w samochodzie kiedy płynie z głośników, a także w myślach. Mam nadzieję, że jeszcze wiele artystycznych przeżyć przede mną, że jeszcze dużo muzycznych kart mam do zapisania.

Z niecierpliwością i radością oczekuję nowych wyzwań. Dalej chcę rozwijać te formy działalności artystycznej, które do tej pory prowadziłem. W planach mam odkrywanie nowych obszarów muzycznych, nowy repertuar w całej gamie gatunków i stylów, kolejne projekty instrumentalne, nagrania płytowe, prawykonania.

Nie dzielę koncertów na ważne i mniej ważne. Dla mnie każdy występ jest najważniejszy i nieistotne jest, gdzie się odbywa i ilu słuchaczy zasiada na widowni. Tyle samo radości sprawiają mi koncerty filharmoniczne, festiwalowe jak i w małych ośrodkach i w mniejszych salach, gdzie często publiczność jest spragniona muzyki, wręcz chłonie ją i dla niej, nawet czasami dla garstki słuchaczy, warto grać. Jestem szczęśliwy kiedy potrafię tak sugestywnie zagrać, tak przekazać emocje, żeby na sali zapanowała zupełna cisza, szczególnie grając jakiś fragment w dynamice piano, jeśli ma się za sobą zasluchaną, wręcz zahipnotyzowaną publiczność, kiedy widzi się ludzi autentycznie wzruszonych, jest to niezwykle przeżycie duchowe.

Jest dla mnie czymś oczywistym, żeby dużo koncertować, bo taki jest imperatyw artysty wykonawcy. Dla mnie najważniejszy jest bezpośredni kontakt z publicznością. Także aby dzielić się wiedzą i doświadczeniami ze studentami konieczny jest według mnie stały kontakt ze sceną.

W mojej grze zwracam uwagę na dbałość o styl, przekazanie intencji kompozytora oraz stronę muzyczną-interpretację, która jest moim zdaniem kwintesencją w kreowaniu dzieła muzycznego. Zwracam także starannie uwagę na dobór repertuaru i kształtowanie kolejności programu recitalu tworząc przez to jego dramaturgię.

Uważam, że cały czas należy się doskonalić. Drożą donikąd jest poczucie, że wszystko już potrafimy, że jesteśmy świetni w tym co robimy.

Wszechstronność, kreatywność, poszerzanie repertuaru, doskonalenie się, doksztalcanie się, stawianie sobie kolejnych celów i ich realizowanie to moje credo artystyczne.

*Sztuka to wieczne przewyżnianie wszystkiego
co niedołeżne, ułomne i niedojrzałe,
poszukiwanie coraz to doskonalszej formy,
coraz to pełniejszego wyrazu.*

Karol Szymanowski

Adam Musiałski